ILKKA

WSOY

REMES

ZEUS

ILKKA

WSOY

REMES

ZEUS

WERNER SÖDERSTRÖM OSAKEYHTIÖ – HELSINKI

© ILKKA REMES 2024

ISBN 978-951-0-50814-5

PAINETTU EU:SSA

ENSIMMÄINEN OSA

1.

Lentokoneen matkustamo kiepsahti toimittaja Olivia de Veren ympärillä ja hän kaatui lattialle.

Hämärässä hänen eteensä ilmestyivät harmaapartaisen miehen huolestuneet kasvot.

Olivian lyijynraskaan olon lävisti oivallus siitä, että kone eteni vakaasti, mutta hän itse oli lysähtänyt jaloiltaan matkallaan vessaan.

Mies sanoi jotain, mutta hän ei ymmärtänyt puhetta. Kasvot katosivat, joku tarttui häntä kainaloista ja kohotti ylöspäin. Lyhythiuksinen stuertti ja vaalea poninhäntäpäinen lentoemäntä nostivat häntä istuimelle.

Olivia ponnisti jaloillaan muttei saanut lihaksiinsa minkäänlaista voimaa. Hän oli tuntenut olonsa vetämättömäksi jo aamulla käydessään noutamassa tärkeän aineiston *Politicon* toimituksen kassakaapista.

Zaventemiin ajaessaan hän oli jo epäröinyt lennolle lähtemistä huomatessaan orastavaa pahoinvointia, mutta kupillinen vahvaa kahvia terminaalin aulassa oli helpottanut oloa aavistuksen.

Henkilökunta laski Olivian käytäväpaikalle ja kiinnitti turvavyön.

Äkkiä kuvotuksen aalto ponnahdutti karvasvettä hänen suuhunsa.

Lentoemäntä poimi nopeasti istuintaskusta paperipussin ja leväytti sen auki hänen eteensä.

Olivia nieleskeli muutaman kerran.

»*My bag…*»

Sanat tulivat niin heikosti, että lentoemäntä joutui kumartumaan aivan hänen eteensä. Hän joutui pinnistelemään kaikin voimin saadakseen ajatuksensa toimimaan.

»Toisitko laukkuni…»

Olivia pakotti kätensä liikkeelle ottaakseen oksennuspussin lentoemännältä.

»Laukku on tärkeä… he ovat sen perässä…»

Samassa Olivian väsymyksen seasta päähän tunkeutui ajatus, joka hätkähdytti häntä itseäänkin.

Tämä ei ollut vatsatautia.

He olivat myrkyttäneet hänet.

Mikko Jalava hörppäsi kahviaan korkeaan pöytään nojaten ja katsoi ihmetellen äänieristetyn jättimäisen ikkunan takana portilta 24 aukeavaa näkymää.

Hän odotti toimittaja Olivia de Vereä, jonka koneen oli määrä tulla tälle portille.

»Mitä siellä oikein tapahtuu?» hänen viereensä pysähtynyt Joanna kysyi.

»En ymmärrä.»

Brysselistä hetki sitten saapunut Finnairin Airbus oli rullannut kohti terminaalia pilvisen syystaivaan alla mutta pysähtynyt melko kauas asematasolle. Koneen viereen siirrettiin parhaillaan hydraulista nostolavaa.

»Ehkä jokin tekninen ongelma», Joanna sanoi.

Mikko vilkaisi kelloaan ja toivoi, ettei viivytyksestä tulisi pitkää. Hänen ja Joannan lento Tukholmaan – kauan odotettu kahden päivän loma – lähtisi runsaan puolentoista tunnin kuluttua.

Olivia oli tiennyt aikataulun tiukkuuden, mutta halunnut silti sopia tapaamisen kentälle aikomuksenaan palata saman tien seuraavalla koneella Brysseliin. Järjestely viesti Olivan asian erityislaatuisuudesta ja luottamuksellisuudesta – missään tapauksessa siitä ei kuulemma voinut keskustella puhelimitse.

Olivia oli jopa varannut heidän tapaamistaan varten terminaalin ravintolasta pienen kabinetin, koska asiaan liittyi »hyvin arkaluonteisen materiaalin läpikäymistä».

»Siellä onkin sairaustapaus», Joanna sanoi.

Koneen luokse keskelle asematasoa pysähtyi ambulanssi, jonka kyljessä luki LÄÄKÄRIYKSIKKÖ. Kaksi ensihoitajaa avasi ambulanssin takaovet ja alkoi nostaa oransseja laite- ja tarvikereppuja selkäänsä. Ensihoitolääkäri kantoi alumiinilaukkua.

Mikko lähetti Olivialle viestin kysyen tilanteesta koneessa. Sairaskohtaus saattoi viivästyttää matkustajien ulospääsyä pahastikin.

Ensihoitoryhmä suuntasi haalariasuisen miehen ohjaamana nostolavalle, ja lava alkoi saman tien nousta kohti koneen avonaista ovea.

Mikko ihmetteli, miksei Olivia avannut tekstiviestiä.

Odottelu kävi yhä piinallisemmaksi. Jokainen hukattu minuutti lyhensi heidän tulevaa tapaamistaan.

Kuulutuksessa ilmoitettiin tuloportin vaihtuvan toiseen.

Mikko yritti soittaa Olivialle, ja kun tämä ei vastannut, hän lähetti jälleen viestin sopiakseen tapaamispaikan uuden portin luo, vaikkei tämä ollut vielä avannut aiempaakaan viestiä.

Eikö Olivian puhelin kytkeytynyt suomalaisen operaattorin verkkoon?

Kirkkaanräikeät laskeutumisvalot puhkaisivat myöhäissyksyn kostean aamupäivän hämyn Hammastunturin suunnassa. Kumea jylinä rikkoi talveen valmistautuvan erämaan rauhaa.

Vaaleahiuksinen kuudenkymmenen ikäinen mies katsoi maasturin etumatkustajan paikalta, kun verkkoaidan takana Ivalon kentän kiitoradalle laskeutui Bombardier-liikesuihkukone.

Seppo Matero huomasi koneen ainoan tunnuksen olevan rekisteritunnus. Kuinkas muuten.

Rungon takaosaan maalattu tunnus G-256 kertoi, että kone oli rekisteröity Isoon-Britanniaan.

»Se harmaa Toyota», siviilivaatteisiin sonnustautunut majuri Suontausta sanoi äkkiä ratin takaa huolestuneeseen sävyyn, katse sivulla autoriviin pysäköivässä farmariautossa. »Taas.»

Matero katsoi vakavana iäkästä Toyotaa, jonka etulokasuojassa oli painuma.

»Tilaa tänne partio.»

Suontausta alkoi saman tien näppäillä Virve-puhelintaan ilmoittaakseen partiotilauksen yhteysmiehenä toimivalle komisariolle.

»Käske heidän jollain tekosyyllä viivyttää Toyotaa niin, että pääsemme vieraamme kanssa poistumaan.»

Matero tuijotti asematasolle, jolla Bombardier alkoi hidastaa rullaustaan.

»Sano, että ilmoitamme sitten, kun Toyotan saa päästää liikkeelle», hän jatkoi Suontaustalle.

Matero oli huomannut Toyotan jo Ivalon keskustassa, josta Suontausta oli noutanut hänet. Se oli ollut parkissa K-Supermarketin pihalla ja ajanut muutamasta risteyksestä heidän perässään lentokentän suuntaan, mutta lopulta jatkanut matkaansa etelään lentoaseman risteyksessä. Se oli nähtävästi ollut vain hämäys siinä vaiheessa, kun Toyotasta oli ymmärretty heidän suuntaavan kentälle.

Bombardier pysähtyi, ja haalaripukuinen ramppimies meni työntämään kiilan sen keulapyörän alle.

Toyota seisoi paikallaan, kukaan ei noussut sen kyydistä.

Materoa ahdisti. Oli huomioitava sekin vaihtoehto, että venäläiset olivat jollain tavalla päässeet selville valmisteluista. Se oli hyvin epätodennäköistä, mutta siihenkin oli varauduttava.

Pelkkä ajatus oli erittäin hälyttävä – paitsi koko operaation, niin erityisesti hänen itsensä kannalta. Jos hänen kaksoisroolinsa paljastuisi venäläisille, hän olisi muutaman kuukauden sisällä kuollut mies, ellei onnistuisi järjestämään itselleen lisäaikaa

vetäytymällä maan alle. Suposta ja entisistä kollegoista ei siellä olisi mitään apua.

»Lähin partio on kolarin takia Saariselällä», Suontausta sanoi. »Kuulemma rutiinijuttu, ja ovat täällä kymmenessä minuutissa.»

Matero katsoi Toyotaa miettien kuumeisesti, mikä nyt olisi viisainta.

Äkkiä sivuikkunaan koputettiin.

Hän hätkähti vilkaisten äänen suuntaan. Toppatakkiin pukeutunut punahiuksinen nainen seisoi auton vieressä.

»Lähde ajamaan», Matero sanoi ja painoi ovensa äkkiä lukkoon. »Tuliko nainen Toyotasta?»

»En tiedä, en ainakaan huomannut», Suontausta sanoi käynnistäessään moottorin. »Mihin ajetaan?»

»Käydään pieni lenkki Korkiavaaran tiellä ja sen jälkeen pohjoisen puolelta suoraan platalle. Ilmoitan Nicholsonille että odottaa koneessa. Mitään riskiä ei oteta.»

Nainen ulkopuolella viittoili heidän autonsa peräpäätä kohti.

Matero kirosi itsekseen. Operaatioturvallisuus oli tässä hankkeessa niin kova kuin se ylipäätään oli mahdollista – mutta vielä tärkeämpää se oli hänen henkilökohtaisen turvallisuutensa kannalta.

2.

Mikon katse hyppi Brysselin-koneen uudesta tuloportista 17 purkautuvien matkustajien virrassa. Hän poimi laukkujaan kantavien ihmisten kasvoja Joannan seistessä vaitonaisena hänen rinnallaan.

Sitä mukaa kun ihmisten virta ehtyi, yltyi Mikon huoli entisestään.

Lopulta hitaasti kävelevän eläkeläispariskunnan jälkeen ei tullut enää ketään.

»Oletko varma, että Olivia todella nousi koneeseen Brysselissä?» Joanna kysyi hiljaa.

»Ainakin hän viestitti niin. Enkä ymmärrä miksi hän olisi valehdellut. Ei ole muuta vaihtoehtoa kuin se, että hän oli ambulanssiin viety matkustaja.»

Joanna oli sanomassa jotain, mutta Mikko keskeytti. »Yritän päästä koneeseen ja selvitän, onko hänellä siellä vielä tavaroita.»

»Kai ne yleensä yritetään saada mukaan.»

»Ei niitä välttämättä olisi ehditty tunnistaa, jos omistaja oli vaikka jo tajuton.»

»Voisi olla järkevää, jos tulisin –»

»Ei, odota vain tässä.»

Mikko lähti matkustajasillalle askeleitaan kiihdyttäen. Vastaan tuli nuorehko kenttätyöntekijä hohtoliivi yllään kiinnittämättä häneen mitään huomiota.

Näkymän koneeseen auetessa mutkan takana Mikko kuuli takaansa nopeita askelia ja väisti vaistomaisesti, kun suunnilleen hänen ikäisensä tummahiuksinen mies kiiruhti hänen ohitseen kohti matkustamoa.

Siististi pukeutuneen, ryhdikkään miehen olemus huokui itsevarmuutta. Mies ei vaikuttanut suomalaiselta.

Mikko kiristi vauhtiaan ja pysytteli miehen perässä tämän astuessa oviaukosta koneeseen. Vasemmalla ohjaamossa kapteeni ja perämies keskustelivat stuertin kanssa.

Mikko kääntyi miehen perässä oikealle matkustamoon, jonka käytävällä lähestyi vaaleat hiuksensa poninhännälle sitonut vakavailmeinen lentoemäntä.

»Olen sairaskohtauksen saaneen Olivia de Veren kollega», mies sanoi matalalla äänellä englanniksi. »Tulin noutamaan hänen tavaransa, vien ne hänelle sairaalaan.»

Mikko joutui pinnistämään pysyäkseen vaiti.

»Pieni hetki.» Lentoemäntä suuntasi kohti matkustamon takakeittiössä työskentelevää tummahiuksista kollegaansa.

»Anteeksi», Mikko sanoi pyrkien käytävällä seisovan miehen ohi. Tämä ei ollut ensin väistää lainkaan, mutta Mikko tunki ohi voimalla siten, että mies joutui siirtymään istuinten väliin. Samalla reipasotteisen oloinen stuertti lähestyi ohjaamon suunnasta ja alkoi puhuttaa miestä.

Mikko silmäili tyhjiä penkkirivejä, mutta vasta taaimmaisella käytävänpuoleisella istuimella lepäsi tummanvihreä Mulberryn olkalaukku, jonka Mikko oli nähnyt Olivialla aiemmin. Henkilökunta oli selvästikin nostanut laukun siihen.

Mikko pysähtyi penkin kohdalla. Tummahiuksinen, kollegaansa vanhempi lentoemäntä puhui jo seinäpuhelimen kuulokkeeseen keittiössä. Stuertti palautti heidän takanaan suukovun saattelemana miestä kohti matkustajasiltaa.

Lentoemäntä laski kuulokkeen paikoilleen.

»Olen ambulanssilla viedyn naisen, Olivia de Veren miesystävä Mikko Jalava», Mikko sanoi hiljaa suomeksi ja näytti lentoemännälle ajokorttiaan. Tilanne oli sellainen, että oli pakko valehdella.

»En tiedä, kuka tuo tunkeilija on, muttei ainakaan Olivian kollega», Mikko jatkoi.

Suukopu stuertin ja miehen välillä heidän takanaan yltyi.

»Mitä tapahtui, miksi Olivia vietiin ambulanssilla?»

»Hän oli pahoinvoiva ja meni lopulta tajuttomaksi. Yksi matkustajista oli lääkäri, ja hän tutki potilasta sen verran, että käski tilata lääkäriyksikön.»

»Ottaisin nyt Olivian laukun talteen ellette saa toimitettua sitä luotettavasti sairaalaan.»

»Laukku on lähdössä sinne taksilla. Hän sanoi sen olevan tärkeä.»

»Kyllä, Olivialla on arkaluontoista työmateriaalia, jota ei voi antaa taksin kuljetettavaksi. Kuten huomaatte, siihen kohdistuu epäasiallista kiinnostusta jo nyt.»

»Niin hän juuri sanoi. Että 'he ovat sen perässä'…»

Mikko kuunteli hämmentyneenä. Lausahdus tarkoitti, että joku oli jo aiemmin ollut materiaalin perässä. »Vien laukun hänelle henkilökohtaisesti.»

»Emme valitettavasti voi luovuttaa sitä. Toimimme tällaisessa tilanteessa yhtiön ohjeistuksen mukaisesti.»

Mikko näki naisen ilmeestä, ettei asiassa ollut neuvotteluvaraa. Hän tarttui äkisti laukkuun ja kiiruhti käytävälle.

»Jani, ota laukku häneltä», lentoemäntä huudahti stuertille, joka oli tunkeilijan kanssa jo oviaukossa astumassa matkustajasillalle.

Mikko kumartui penkkien väliin oikealle suljetun oven eteen. Hän vapautti sen lukituksen ja väänsi oven auki samalla kun stuertti ryntäsi matkustajasillan päästä häntä kohti.

Mikko katsoi alas ja keskittyi hyppyynsä hetken liian kauan. Stuertti ehti tarttua häntä napakasti pusakan selkämyksestä. Hän riuhtaisi itsensä irti ja hyppäsi. Ylimääräinen liike sotki hänen tasapainoaan, ja hän putosi horjahtaen tuntien vasemmassa nilkassaan vihlaisun. Loputkin tasapainostaan menettäen hän iski kämmenensä asfalttiin, ja Olivian laukku lensi maahan.

Hän tarrasi laukun hihnasta, kompuroi pystyyn ja lähti juoksemaan samaan aikaan kun tunkeilija loikkasi kymmenen

metrin päässä hänen edessään matkustajasillan ovesta maahan jäntevänjoustavin liikkein, katse suoraan hänessä.

Mikko käännähti poispäin. Nilkkaan sattui hänen juostessaan kiinni lähellä kulkevaa laukkukärryjunaa, joka parhaillaan kiihdytti vauhtiaan suoralla osuudella. Hän sai tarrattua sen takimmaisen häkin pienoista ja aseteltua toisen jalkansa alhaalla olevalle tukiraudalle. Matkalaukkuun kiinnitetty viivakooditarra lepatti tuulessa hänen poskeaan vasten vaunun kiihdyttäessä edelleen.

Hän sai vaivoin käännettyä päätään sen verran, että näki perässään juoksevan miehen antavan periksi ja pysähtyvän.

Vaunu hidasti voimakkaasti, ja vasemmalta kuului raskaan ajoneuvon lähestyvä ääni. Mikko ei nähnyt suoraan eteenpäin mutta ymmärsi vaunun jo olevan terminaalirakennuksen lähellä. Hän irrotti otteensa ja laskeutui asfaltille samaan aikaan, kun säiliöauto meni vaunun editse.

Kun vaunu lähti uudelleen liikkeelle, Mikko käveli sen rinnalla korkean kyljen tarjoamassa näkösuojassa. Hän huomasi vasemmalta tulevan, vauhtiaan terminaalin ovelle hiljentävän kenttäbussin ja siirtyi sen perään.

Bussi pysähtyi, ja matkustajien virratessa ulos Mikko liittyi heidän joukkoonsa ja käveli terminaaliin.

3.

Seppo Matero koputti maaliltaan lohkeilevaa ovea ensilunta odottavan karun pihapiirin laidassa Inarin Nangujärven tuntumassa.

He olivat muuttaneet Ivalon kentällä alkuperäistä suunnitelmaa epämääräisen Toyotan ja ikkunaan koputtaneen naisen takia. Osoittautui, että tämä oli vain halunnut ilmoittaa maasturin toisen takavalon olleen pimeänä.

Mutta fakta oli se, että Toyotan roikkuminen heidän perässään kentälle mennessä oli ollut joko kummallinen sattuma tai seurantayritys. Ja sattumien varaan ei voitu laskea mitään tässä operaatiossa.

Vaikka Toyota oli häipynyt kentältä ennen partion tuloa, oli Matero liikesuihkulla saapuneen Nicholsonin kanssa keskusteltuaan päätynyt siihen, että Suontausta vuokrasi kentältä auton. Sillä Suontausta vei Nicholsonin tämän majapaikkaan vuokramökille Veskoniementien varrella. Matero tuli suoraan kentältä maasturilla varmistamaan Luolan ennen kuin Suontausta toisi Nicholsonin paikalle.

Matero koputti ulko-oveen uudelleen. Viiveisiin ei ollut varaa.

Juuri kun hän aikoi lähteä kiertämään harmaata pystylaudoitettua taloa, kuului sisältä kolahtelua. Oven avasi häntä nuorempi mies, jonka kasvot peitti suurimmalta osin mustanharmaa parta. Matero hätkähti vaistomaisesti, sen verran vieraammaksi Niilá Semenoffin olemus oli muuttunut parran myötä. Sen yläpuolelta pilkottivat ahavoituneet posket ja uurteiset silmäkulmat.

»No niin», Semenoff murahti tervehdyksenä.

Matero astui tämän perässä sisäeteiseen, jonka pienellä sivupöydällä oli koristeena valintakiekkotyyppinen Ericsson.

»Hyvinhän tuo ehti kasvaa», Matero sanoi.

»Mutta ikävä pitää. Ajan pois heti kun saadaan asiat kuntoon.»

Matero pani merkille, että parta peitti myös posken arven. Kaksi kärpästä yhdellä iskulla.

Vain paidan alla käsivarressa Pelson vankeusajan peruina oleva tatuointi olisi ongelma, mutta sen paljastuessa olisi sitten jo isompiakin ongelmia.

»Entä lasit?»

Semenoff poimi puhelinpöydältä metallisankaiset 1980-lukua henkivät lasit silmilleen.

»Nuo olisivat Helsingissä kovaa valuuttaa.»

»Eipä kiinnosta.»

»Eipä ei.»

Rovaniemellä syntyneenä ja kasvaneena Matero oli Helsinkiin oikeustieteelliseen opiskelemaan lähdettyään pitänyt itseään Lapin miehenä – hiukan arvaamattomana ja kovaankin peliin pystyvänä – mutta hän tiesi Semenoffin oikeasti olevan sellainen. Mies muistutti Materon isää, ja ehkä siksikin heidän välisessään kanssakäymisessä oli aina ollut pientä säröä.

Materon isä oli Sallasta vaatimattomista oloista kotoisin ollut hiljainen mies, joka erätaitojensa ja sitkeytensä takia oli sota-aikana jo parikymppisenä päätynyt kaukopartiotoimintaan.

Jevgeni Nihilenko katsoi kiikarinsa optiikassa sulkeutuvaa ulko-ovea, josta vaalea mies oli mennyt sisään.

Seppo Matero.

Heidän arvokkain suomalainen tietolähteensä, suora väylä Supoon ja sitä kautta Suomen keskeisimpään turvallisuuskoneistoon – ja lähestulkoon ainoa heidän kontaktinsa, joka ei ollut vetäytynyt kuoreensa SVO:n alkaessa. *Spetsialnaja vo-*

jennaja operatsija, sotilaallinen erikoisoperaatio, oli sotkenut myös Suomeen kohdistuvan tiedustelun juuri kun sitä olisi kipeimmin kaivattu Suomen alettua epätoivon vimmalla pyrkiä Naton helmoihin.

Jevgeni laski aavistuksen hengästyneenä kiikarin kaulalleen hihnan varaan ja veti ulkoilutakin vetoketjun ylös.

Viime aikoina oli kuitenkin ilmennyt merkkejä siitä, ettei kaikki ollut kunnossa. Matero välitti heille edelleen tietoja entiseen tapaan, ja niitä tämä kontaktiensa avulla edelleen sai kiitettävästi vielä varhennetulla eläkkeelläkin. Mutta Matero liikkui ja toimi aiempaa aktiivisemmin myös heiltä katveessa, eikä kyseessä ollut vain virkeän eläkeläisen puuhailu, joten tätä oli alettu tarkkailla entistä tiiviimmin.

Siihen oli vaikuttanut myös Materon osin hämärän peittoon jäänyt toiminta rautatieaseman cesium-manööverin aikana: tämä oli joutunut puun ja kuoren väliin, koska ei ollut halunnut paljastua maanpetturina virkatovereilleen, ja samaan aikaan oli yrittänyt sinänsä ymmärrettävästi estää kotikaupunkiinsa kohdistuneen iskun.

Jevgeni oli juossut nopeasti tien vierestä Toyotalta pihaa ympäröivään kuusikkoon, kun Matero oli seurantalaitteen mukaan kääntynyt pihatielle. Laitteen kiinnittäminen magneetilla maasturiin kattoon lentoaseman parkissa oli ollut riskialtista, mutta Anastasia osasi työnsä.

Jevgeni kaivoi taskustaan tulitikkurasiaa pienemmän kameralähettimen, valitsi sen kuoren väriksi ympärillä olevien kuusten rungon harmaanruskean ja veti elastisen kuoren lähettimen päälle huolehtien siitä, että optiikan aukko osui kohdalleen.

Hän painoi laitteen kyljessä olevat piikit esiin, painoi kameran tiukasti kuusen runkoon ja avasi saman tien puhelimeltaan yhteyden kameraan. Ruudulle ilmestyi terävä värikuva, ja hän lähti autolle. Kokemuksen tuomalla rutiinilla hän oli ensi yrittämällä saanut kohdistuksen tarkaksi, ja talo pihapiireineen näkyi selvänä runkojen lomasta.

Jevgeni kiiruhti takaisin Toyotan luokse tien varteen – jokainen uusi liikkuja tällä perukalla pantaisiin merkille. Oli ratkaistava seuraava siirto. Se riippuisi muun muassa siitä, saisivatko he selville, kenet Matero täällä tapaisi.

Jevgeni lysähti etumatkustajan paikalle ja asetti puhelimensa telineeseen keskikonsolin alaosaan.

»Talon numero?» ratin takana istuva toppatakkiin pukeutunut punahiuksinen Anastasia Volokova kysyi rauhallisesti.

»Postilaatikossa lukee 896.» Jevgeni alkoi sanella navigaattorin karttanäytöltä kadun nimeä. »Harmosuontie 896…»

Tiedustelun harvalukuiseen naisupseeristoon lukeutuva neljänkymmenen ikäinen Volokova alkoi näppäillä päätelaitettaan.

Matero seisoi olohuoneessa Niilá Semenoffin ladatessa kahvinkeitintä keittiön puolella.

Talo oli kuin aikakapseli: värikkäät räsymatot lakatuilla lautalattioilla, perinneryijy ruskealla kangastapetilla 1970-luvun kolmiosaisen tiikkiviilutetun kirjahyllyn vieressä, mäntyrunkoinen sohva, jossa oli nelinappiset ruskeat nahkatoppaukset. Tuntureita, puronvartta ja kallioista koskea kuvaavien taulujen vieressä oli kaiken huipuksi Kekkosen virallinen potretti. Sen vieressä oli saamelaisvaltuuskunnan Elejas Semenoffille myöntämä kunniakirja.

Matero meni ärtyneenä lähemmäs sen vieressä roikkuvaa kehystettyä otosta 45–50-vuotiaasta miehestä, jonka hän tunsi oman isänsä albumeista ja kertomuksista.

Elejas Semenoffilla – Niilán enolla, joka oli ollut Materon isän kanssa jatkosodassa samassa kaukopartioryhmässä – oli kuvassa harmaa pusakka, ulkoiluhousut ja reppu toisella olalla. Taustalla häämötti tumman pilvitaivaan alla avautuva eeppisen avara näkymä merenrannasta sisämaahan avautuvasta vuonosta, jonka kallioisessa kyljessä erottui tunneleiden suuaukkoja ja massiivisia laitureita.

Matero tuijotti yhdessä laitureista näkyvää harmaata sotalaivaa. Sen kyljessä oli valtavan korkuinen numero 212 ja alla kyrillisiä kirjaimia, jotka hädin tuskin erottuivat kaukaa aluksen kyljestä.

Vaikka Elejas katsoi etualalla kameraan näennäisen reteästi hymyillen, aisti otoksesta jännittyneisyyttä. Kehon liike kuvanottohetkellä toi siihen liike-epäterävyyttä. Alakulmaan oli merkitty kuulakärkikynällä päivämäärä 14.4.1964. Elejaksen kasvonpiirteissä näkyi Niiláakin selvemmin laajasti pohjoiskalotille levittyneen saamelaissuvun itäiset piirteet hieman viistoja ja ylöspäin suuntautuvia silmäkulmia myöten.

»Vieläkö tämä on tässä», Matero tiuskaisi hiljaa keittiöstä ilmestyvälle Semenoffille.

»Olen jo sanonut, että kun Elejas kerran itse on halunnut sen ripustaa, niin mikä minä olen sitä pois ottamaan.»

Vaikka Semenoffin ulkonäössä oli paljon samoja piirteitä kuin tämän kaukopartiomiehenä toimineella enolla, oli niitä luonteessa sitäkin enemmän: sitkeyttä viedä vaikeaksikin osoittautunut asia päätökseen, hoksottimia ratkaista ongelmia niiden ilmaantuessa, kylmähermoisuutta turvautua tosipaikan edessä tekoihin, joihin edes huippukoulutettu sotilas ei välttämättä pystyisi.

Matero nosti vaitonaisena kuvan seinältä ja asetti sen kirjahyllyn alaosan vetolaatikkoon ikivanhan Jallun alle. Semenoffin harkintakyvyn pettäminen tällaisessa asiassa sapetti häntä.

Kuka tahansa taloon tuleva ammattilainen olisi pannut otoksen merkille ja kuvahaulla löytänyt verkosta tiedon siitä, kuinka Elejas Semenoff oli jo 21-vuotiaana 1941 päätynyt ensimmäiselle kaukopartioretkelleen Murmanskin suuntaan Osasto Paatsalossa. Hänellä oli ollut merkittävä kotikenttäetu liikuttuaan ikänsä alueella äidin puolen kuolansaamelaisten sukulaistensa luona.

Sodanjälkeisistä tapahtumista sen sijaan tiesivät vain harvat, ja ne tiedot olivat sitäkin paljastavampia.

»Meidän kaikkien henki sattuu olemaan kiinni tällaisista yksityiskohdista», Matero sanoi pakotetun rauhallisesti suoristaessaan selkänsä Semenoffin edessä. »Suontausta tuo kohta amerikkalaisen tänne. Nicholson nimeltään.»

Semenoff piti ilmeensä peruslukemilla, vaikka oli varmasti yllättynyt.

»He ovat saatanallisen tarkkaa porukkaa», Matero jatkoi entistä hiljempaa. »Maailman ykkösiä. Mutta me tunnemme paikat, ja siksi vastuu on pitkälti meidän harteillamme.»

»Miksi tämä Nicholson nyt jo tulee?» Semenoff kysyi valpastuneeseen sävyyn.

»Aikataulua on aikaistettu.»

»Miksi?»

»Heillä on uutta tiedustelutietoa. Äläkä kysele, en tiedä tarkemmin.»

»Milloin siis lähdemme?»

»En tiedä, mutta on oltava valmiina. Onko sinulla kaikki valmiina?»

»On. Mutta olin varautunut alkuperäiseen aikatauluun. En tykkää tällaisesta. Hötkyily tappaa.»

»Samaa mieltä. Mutta tässä on mentävä isojen kuvioiden mukaisessa marssijärjestyksessä.»

Matero piti tauon.

»*Helvetin isojen*», hän kuiskasi aivan Semenoffin nenän edessä tätä rauhallisesti silmiin katsoen, kunnes pyörähti ovea kohti.

»Jenkki on pian täällä», Matero sanoi kävellessään. »Mennään varmistamaan paikat.»

»Mitä tarkoitat?»

»Katsotaan vain että kaikki vastaa listausta.»

»Sanoin jo, että kaikki on valmiina.»

»Uskon sen. Mutta en voi rikkoa protokollaa.»

Semenoff naurahti ensimmäistä kertaa. »Seppo Matero ei voi rikkoa protokollaa... No jo on… Kahvi alkaisi olla.»

»Ensin käydään alhaalla. On parempi, että me huomaamme jonkin ongelman kuin että Nicholson huomaa sen.»

Matero käveli Semenoff perässään pihalle, jota reunustivat pitkä punainen ulkorakennus, ikivanha aitta sekä tilava navetta. Materon saappaita nuoli lyhyeksi ajettu märkä heinikko, jonka seassa näkyi paljaita kalliopälviä.

Häntä huoletti Semenoffin uppiniskaisuus. Hän oli henkilökohtaisesti vastuussa tästä, ja edellisellä käynnillä hän oli huomauttanut selväsanaisesti seinällä olleesta kuvasta.

Semenoff kaivoi avaimen taskustaan heidän lähestyessään navettaa. Sen mustassa ovessa oli tikkataulun kokoinen sileä alue, jota ympäröi tikankärkien piikittämä lautapinta.

Äkkiä Matero pysähtyi. Hän katsahti pihan reunassa olevaa kuusikkoa.

Myös Semenoff pysähtyi.

»Mitä nyt?» Semenoff kysyi hiljaa.

Kuusten seassa olevasta koivusta leijui muutamia keltaisia koivunlehtiä tyyneen, kosteaan ilmaan.

»Liikkuuko täällä eläimiä?»

»Joskus jäniksiä. Ja kettuja.»

Matero kuulosteli muutaman sekunnin, kunnes jatkoi kävelyään.

Hän astui Semenoffin perässä navettaan ja lukitsi oven. He jatkoivat tuttua reittiä betonilattioiden ja tyhjien karsinoiden ohi karjakeittiöön, jonka muuripadan vieressä seinää vasten oli lautaisia tummuneita lattiaritilöitä.

He nostivat ritilät sivuun, ja Semenoff avasi kuluneessa ovessa olevan järeän riippulukon. Oven takana puolen metrin päässä oli harmaa metalliovi, sekin vanha ja kulunut, mutta öljytyillä saranoillaan täsmällisesti ja äänettömästi avautuva.

Matero kytki valon jyrkästi laskeutuvaan betoniportaikkoon. Seinät olivat luonnonkalliota, jota oli teräväreunaiseksi jääneissä kohdissa tasoitettu betonilla.

LÄNSI OTTAA VIIMEIN KÄYTTÖÖN KREMLIN OMAT KEINOT SEN VÄKIVALTAISEN IMPERIALISMIN PYSÄYTTÄMISEKSI.

Venäjä häiriköi demokratioita yhä kovaotteisemmin. Länsiliittouman asiantuntijat käynnistävät huippusalaisen hybridioperaation horjuttaakseen Moskovan veristä diktatuuria.

Samaan aikaan kun operaatio Zeus etenee kellontarkasti, valmistautuu Venäjä heikentämään Natoa röyhkeällä hankkeella, jonka keskiöön Mikko Jalava tietämättään on päätymässä.

Pimeyden sydämen itsenäisessä jatko-osassa vastakkain ovat pyhimmät demokraattiset hyveet ja idän brutaalin hallinnon julmimmat keinot niiden mitätöimiseksi. Kun lännen Zeus ja Kremlin röyhkeä salajuoni törmäävät, joutuu Suomi tilanteeseen, jonka ei pitänyt olla mahdollinen.

1878 WSOY

9 789510 508145

www.wsoy.fi | 84.2 | ISBN 978-951-0-50814-5